

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา

พลังงานนับได้ว่าเป็นแหล่งกำเนิดของการพัฒนาและความเจริญของโลก นับแต่มนุษย์เริ่มใช้พลังงานของตนเองที่ได้มาจากอาหาร และต่อมาก็ได้ใช้พลังงานจากสัตว์ฟัน ถ่านไม้ พลังน้ำ พลังลม ถ่านหิน น้ำมัน และก๊าซธรรมชาติ ปัจจุบันนี้เครื่องกล เครื่องทุนแรง ตลอดจนสิ่งประดิษฐ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในชีวิตประจำวัน การอุตสาหกรรมหรือการสื่อสารคมนาคมได้มีการออกแบบ และสร้างขึ้นโดยอาศัยแหล่งกำเนิดพลังงาน เช่น น้ำมัน และก๊าซธรรมชาติ ซึ่งให้พลังงานสูง และสะดวกสบายต่อการใช้เป็นเชื้อเพลิงสำคัญ (มันที ยมจินดา, 2541. หน้า 155)

นอกจากนี้ยังมีการนำพลังงานในรูปแบบต่างๆ มาใช้ผลิตกระแสไฟฟ้า เช่นการนำพลังงานจากแม่น้ำ โดยการสร้างเขื่อนเก็บน้ำไว้ แล้วปล่อยน้ำให้ไหลผ่านกังหันของเครื่องกำเนิดกระแสไฟฟ้า ทำให้ได้ไฟฟ้าจากแหล่งผลิตไฟฟ้าพลังน้ำ การผลิตกระแสไฟฟ้าจากการใช้ถ่านหิน เช่น การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย แหล่งแม่เมาะ จังหวัดลำปาง เป็นต้น ไฟฟ้าที่ได้นอกจากนำไปใช้ตามบ้านเรือนต่าง ๆ แล้ว ยังมีบทบาทในภาคอุตสาหกรรมของประเทศเป็นอย่างมาก

ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่มีการใช้พลังงานเป็นปริมาณมาก เห็นได้จาก สถิติการใช้ น้ำมัน กล่าวคือ ในปี 2548 การใช้น้ำมันสำเร็จรูป อยู่ที่ระดับ 720 พันบาร์เรลต่อวัน เพิ่มขึ้นจากปีที่แล้วร้อยละ 0.3 โดยการใช้ น้ำมันดีเซลเป็นสัดส่วนมากที่สุด ร้อยละ 47 อยู่ที่ระดับ 339 พันบาร์เรลต่อวัน เพิ่มขึ้นจากปีที่แล้วร้อยละ 0.2 การใช้น้ำมันเบนซิน อยู่ที่ระดับ 125 พันบาร์เรลต่อวัน ลดลงจากปีที่แล้วร้อยละ 5.3 เป็นผลจากรัฐบาลประกาศลดอัตราค่าน้ำมัน ทำให้ระดับราคาปรับตัวสูงขึ้น และมาตรการประหยัดพลังงานที่มีประสิทธิภาพของภาครัฐ ทำให้ประชาชนลดการใช้น้ำมันลง ในส่วนของปริมาณการใช้ไฟฟ้า ในปี 2548 อยู่ที่ระดับ 120,450 กิกะวัตต์ ชั่วโมง เพิ่มขึ้นจากปีที่แล้วร้อยละ 5.5 ธุรกิจบ้านและที่อยู่อาศัย คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 25 และร้อยละ 21 มีการใช้ไฟฟ้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.1 และร้อยละ 4.0 ตามลำดับ สาขาเกษตรกรรม มีการใช้ไฟฟ้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.5 การใช้ไฟฟ้าในเขตนครหลวง เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.5 เมื่อเทียบกับปี 2547 อยู่ที่ระดับ 39,906 กิกะวัตต์ ชั่วโมง การใช้ไฟฟ้าในบ้านและที่อยู่อาศัยอยู่ที่ระดับ 8,637

กิกะวัตต์ชั่วโมง เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.6 การใช้ไฟฟ้าในเขตภูมิภาค เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.9 อยู่ที่ระดับ 78,135 กิกะวัตต์ชั่วโมง การใช้ไฟฟ้าประเภทบ้านและที่อยู่อาศัยมีการใช้ไฟฟ้า 16,889 กิกะวัตต์ ชั่วโมง เพิ่มขึ้นจากปี 2547 ร้อยละ 4.2

ถึงแม้ปริมาณการใช้น้ำมันและไฟฟ้าของภาคประชาชนจะมีการปรับตัวลดลง หรือเพิ่มขึ้นในอัตราที่ต่ำลง แต่ถึงกระนั้นประเทศไทยก็ยังมีการนำเข้าน้ำมันและไฟฟ้า จากต่างประเทศเป็นมูลค่าหลายพันล้านบาทต่อปี เนื่องจากทรัพยากรของประเทศที่ใช้ผลิต ยังมีไม่เพียงพอ (วารสารนโยบายพลังงาน ฉบับที่ 71, 2549)

อย่างไรก็ตาม การพัฒนาและการขยายตัวของกิจกรรมด้านต่าง ๆ ของประเทศ ทำให้ เกิดการใช้พลังงานมากขึ้นเรื่อย ๆ จนก่อให้เกิดปัญหาพลังงานมีไม่เพียงพอกับความต้องการใช้ เกิดการขาดแคลนทรัพยากรในการผลิตพลังงานขึ้น กล่าวคือทรัพยากรที่ใช้ในการผลิตพลังงาน เป็นทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดแต่ความต้องการใช้พลังงานนั้นไม่มีขีดจำกัดและยังเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ตามความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ เมื่อเป็นเช่นนี้สิ่งที่ควรคำนึงถึงเป็นอย่างมากในการแก้ไข พลังงานคือ การประหยัดพลังงาน การใช้พลังงานให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ควบคู่ไปกับการหาพลังงานทดแทนอื่น ๆ มาใช้

ในปัจจุบันได้มีองค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ให้ความสนใจในปัญหาที่เกิดขึ้น จึงได้มีการรณรงค์ให้เกิดการอนุรักษ์พลังงานของประชาชน รวมถึงให้ความรู้ความเข้าใจ ในเรื่องพลังงานและการอนุรักษ์พลังงานเผยแพร่ไปสู่ประชาชนผ่านสื่อต่าง ๆ ทั้งสื่อโทรทัศน์ สื่อวิทยุ หรือสื่อสิ่งพิมพ์ เป็นต้น

ในบรรดาสื่อต่าง ๆ การสื่อสารมวลชนมีคุณสมบัติพิเศษในการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย เป็นจำนวนมากในเวลาอันรวดเร็ว อีกทั้งยังทำให้การรับรู้ข่าวสารเป็นไปโดยสะดวกมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งสื่อโทรทัศน์ ซึ่งเป็นสื่อที่เข้าถึงได้ง่าย เพราะเป็นสื่อที่มีทั้งภาพและเสียง โทรทัศน์จึงแทบจะไม่มีข้อเรียกร้องทักษะพิเศษใด ๆ จากผู้ใช้เลยไม่ว่าจะเป็นความสามารถ ในการอ่านออกเขียนได้ เช่นที่หนังสือพิมพ์ หนังสือเล่ม หรือนิตยสารต้องการ อีกทั้งการที่โทรทัศน์ สามารถนำเสนอทั้งภาพและเสียงไปพร้อมกัน จึงมีคุณภาพทั้งในแง่การจดจำข่าวสารข้อมูล การให้ความประทับใจ และการโน้มน้าวใจได้ดีกว่าวิทยุ (กาญจนา แก้วเทพ, 2543. หน้า 272-287) นอกจากนั้น โทรทัศน์ยังเป็นสื่อที่มีความรวดเร็ว และมีความใกล้ชิด ในแง่ของการนำเสนออีกด้วย (อรนุช เลิศจรยารักษ์, 2548. หน้า 8-9)

โทรทัศน์เป็นสื่อมวลชนที่ประชาชนให้ความสนใจติดตามมากที่สุดและได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จากการสำรวจจำนวนครัวเรือนทั่วประเทศที่มีโทรทัศน์ เมื่อปี 2527 พบว่าครัวเรือนทั่วประเทศที่มีโทรทัศน์ คิดเป็นร้อยละ 33.1 เพิ่มขึ้นร้อยละ 74.9 ในปี 2537 และในปี 2545 จากการสำรวจทรัพย์สินถาวรที่เกี่ยวข้องกับการใช้พลังงานของครัวเรือน พบว่าครัวเรือนทั่วประเทศที่มีโทรทัศน์ เพิ่มขึ้นร้อยละ 91.6 และจำนวนประชากรของกลุ่มผู้ชมโทรทัศน์ได้กระจายอยู่ในทุกวัย จากผลการสำรวจพบว่า กลุ่มประชากรวัยเด็กอายุ 6-14 ปี เป็นกลุ่มประชากรที่มีสัดส่วนของผู้ชมโทรทัศน์มากที่สุด กล่าวคือ ในกลุ่มประชากรวัยเด็กทั้งหมดซึ่งมีประมาณ 11 ล้านคน มีผู้ชมโทรทัศน์คิดเป็นร้อยละ 92.8 กลุ่มเยาวชน อายุ 15-24 ปี มีสัดส่วนของผู้ชมโทรทัศน์รองลงมา คิดเป็นร้อยละ 91.0 ส่วนวัยผู้ใหญ่ อายุ 25-59 ปี มีสัดส่วนของผู้ชมโทรทัศน์ คิดเป็นร้อยละ 89.7 จากจำนวนประชากรทั้งหมดที่อยู่ในกลุ่มนี้ประมาณ 25.2 ล้านคน กลุ่มวัยผู้สูงอายุ อายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป มีสัดส่วนของผู้ชมโทรทัศน์ คิดเป็นร้อยละ 73.4 (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2537. หน้า 17-20)

โทรทัศน์เป็นสื่อที่เข้าถึงประชาชนส่วนใหญ่ สารของรายการโทรทัศน์จึงมีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชนมาก และมีส่วนปลูกฝังทัศนคติทางเศรษฐกิจ สังคม และการใช้เวลาให้แก่ประชาชน สื่อโทรทัศน์เป็นศูนย์กลางการศึกษาในลักษณะเป็นประสบการณ์สำเร็จรูป สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการศึกษาแก่เยาวชนและประชาชนหลายรูปแบบ สื่อโทรทัศน์นั้นอยู่ในฐานะที่ดีมากที่จะให้การศึกษาแก่คนที่ยอยู่นอกกระบวนโรงเรียน เพราะให้ความรู้โดยเห็นทั้งภาพและเสียง จึงสามารถที่จะให้ความรู้แก่ประชาชนในทุกรูปแบบ ตั้งแต่ความรู้ง่าย ๆ ไปหากระบวนการที่ซับซ้อนได้ (วิจิตร ภักดีรัตน์, 2545)

ความรู้และข้อมูลที่เกิดจากการทำการทดลอง และวิจัยของนักวิทยาศาสตร์ ล้วนเป็นข้อมูลที่มีคุณค่า และเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของโลก ความรู้และข้อมูลที่ได้จากการวิจัยสามารถนำไปพัฒนาสิ่งต่าง ๆ เพื่อความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของมนุษย์ เช่น การคิดค้นตัวยารักษาโรค หรือการพัฒนาเทคโนโลยีทางการเกษตร เป็นต้น แต่เป็นที่น่าเสียดายว่า ข้อมูลและความรู้เหล่านั้นไม่เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลายสำหรับประชาชนทั่วไป หรือหากมีการเผยแพร่โดยนักวิทยาศาสตร์สู่ประชาชนโดยตรงแล้ว พบว่าข้อมูลที่เผยแพร่บางข้อมูลนั้นยากต่อการทำความเข้าใจของประชาชน ดังนั้นผู้ที่ทำหน้าที่ในการสื่อสารข้อมูลด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสู่ประชาชน จึงควรเป็นผู้ที่มีความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์ และมีทักษะทางการสื่อสาร เพื่อทำหน้าที่เป็นผู้ส่งต่อข้อมูลที่ถูกต้องและสามารถสื่อสารให้ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าใจ เมื่อประชาชนในประเทศได้รับรู้ข้อมูลที่ถูกต้องอาจช่วยส่งผล

ต่อการดำรงชีวิตให้สะดวกสบาย และเรียนรู้ที่จะอยู่กับโลกในยุคโลกาภิวัตน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ข้อมูลข่าวสารด้านการอนุรักษ์พลังงาน เป็นข้อมูลทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ดังนั้นการเผยแพร่ข้อมูลเหล่านี้สู่ประชาชน เพื่อให้ประชาชนเกิดจิตสำนึก และมีความตระหนัก ในการอนุรักษ์พลังงาน จึงควรเป็นข้อมูลข่าวสารที่ประชาชนสามารถเข้าใจได้ง่าย และนำไปใช้ได้จริง

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า จุลลดา ใช้สวดเจริญ(2536) ได้ศึกษา ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าในครัวเรือนของแม่บ้าน ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า ในครัวเรือนแม่บ้านในเขตกรุงเทพมหานครส่วนหนึ่ง ได้แก่ การรับรู้ข่าวสาร ก่อให้เกิด ความแตกต่างกันในเรื่องพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าในครัวเรือน การที่จะส่งเสริม ให้แม่บ้านมีพฤติกรรมประหยัดพลังงานไฟฟ้าที่ถูกต้องนั้นจำเป็นที่จะต้องให้ข่าวสารเกี่ยวกับ พลังงานไฟฟ้าโดยผ่านสื่อประเภทต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สื่อประเภทโทรทัศน์วิทยุ ซึ่งเป็นสื่อ ที่สามารถเข้าถึงผู้รับได้ง่าย และ จากงานวิจัยของ วรประภา พินิจสุวรรณ (2542) ได้ทำการวิจัย เรื่อง “ความตระหนักต่อชิ้นงานโฆษณาการอนุรักษ์พลังงานจากสื่อมวลชนของเยาวชน ในเขตเทศบาลเมืองลำปาง” พบว่าเยาวชนที่มีระดับความสนใจในการเปิดรับโฆษณารณรงค์ ให้อนุรักษ์พลังงานทางสื่อมวลชนจะมีความตระหนักในการอนุรักษ์พลังงานและมีแนวโน้มที่จะ มีพฤติกรรมเพื่อการแก้ไข ป้องกัน ในเรื่องพลังงาน ด้านความคิดเห็นของเยาวชนต่อโฆษณา รณรงค์ให้อนุรักษ์พลังงานจากสื่อมวลชน พบว่าเยาวชนส่วนใหญ่เห็นด้วยกับวิธีการของโครงการ ในการอนุรักษ์พลังงาน และคิดว่าโฆษณารณรงค์ให้อนุรักษ์พลังงานทำให้เกิดความสำนึกห่วงใย และเกิดความตระหนักถึงปัญหาการพลังงานที่เกิดขึ้น ส่วนในด้านของเนื้อหา และความรู้ที่ได้ จากโฆษณารณรงค์ให้อนุรักษ์พลังงานนั้น เยาวชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าสามารถนำไปปฏิบัติ ได้ในระดับมาก และเนื่องจากปัจจุบันปัญหาจากการขาดแคลนพลังงาน และการปรับตัวที่สูงขึ้น ของราคาพลังงานไฟฟ้าและน้ำมัน ทำให้หน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทำการ สนับสนุนและรณรงค์ให้ประชาชนช่วยกันประหยัดพลังงาน ใช้ไฟฟ้าและน้ำมันให้คุ้มค่า รวมถึง การหาพลังงานทางเลือกเพื่อทดแทนการใช้ น้ำมัน และหาแหล่งผลิตพลังงานไฟฟ้าเพิ่มเติม ผ่านสื่อมวลชนแขนงต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางสื่อโทรทัศน์ที่มีความถี่ในการเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสารการรณรงค์ให้ประชาชนช่วยกันประหยัดพลังงานมีมากขึ้น ซึ่งสื่อโทรทัศน์เป็นสื่อ

ที่มีการลงทุนในการผลิตและเผยแพร่สูงมาก อีกทั้งจากการสำรวจทั่วประเทศของสำนักงานสถิติแห่งชาติเรื่อง การสำรวจสื่อมวลชนด้านโทรทัศน์ พ.ศ. 2537 พบว่า ในทุกภาคอัตราร้อยละของครัวเรือนที่มีเครื่องรับโทรทัศน์ในเขตเทศบาลจะสูงกว่านอกเขตเทศบาล

จากการศึกษาดังกล่าวข้างต้นทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับการรับรู้และความตระหนักของประชาชน เมื่อได้รับชมข้อมูลข่าวสารด้านการอนุรักษ์พลังงานจากสื่อโทรทัศน์ โดยเลือกกลุ่มประชากรที่จะศึกษา คือ ประชาชนในเขตเทศบาลนครพิษณุโลก เนื่องจากเทศบาลนครพิษณุโลกเป็นเขตที่มีประชาชนอาศัยอยู่อย่างหนาแน่น และคาดว่าประชาชนส่วนใหญ่มีเครื่องรับโทรทัศน์ภายในบ้าน อีกทั้งการใช้จ่ายด้านพลังงานคาดว่าจะมีปริมาณสูงสังเกตได้จากจำนวนสถานีบริการน้ำมัน จำนวนรถยนต์และจักรยานยนต์ มีบริการรถโดยสารประจำทางในตัวอำเภอเมืองหลายชนิด ซึ่งอาจเป็นทางเลือกให้ประชาชนใช้บริการโดยสารรถประจำทางแทนการใช้รถยนต์ส่วนตัว และจากจำนวนประชากรซึ่งมีถึง 79,730 คน หรือ 30,880 ครัวเรือน (สถิติการทะเบียนราษฎร 30 มิถุนายน 2549) ทำให้เทศบาลนครพิษณุโลกเป็นเขตที่มีความน่าสนใจในการทำการศึกษ อีกทั้งยังไม่มีผู้ทำการศึกษาด้านนี้ จากกลุ่มประชากรในเขตเทศบาลนครพิษณุโลก ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาเรื่องการรับรู้และความตระหนักของประชาชนในเขตเทศบาลนครพิษณุโลกเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารด้านการอนุรักษ์พลังงานจากสื่อโทรทัศน์ เพื่อนำผลของงานวิจัยในครั้งนี้ไปเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับองค์กรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์พลังงาน ได้ทราบถึงการรับรู้ ความตระหนัก และความคิดเห็นของประชาชน ภายหลังจากการรับชมข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงานจากสื่อโทรทัศน์ และเพื่อนำไปใช้ในการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงานผ่านสื่อโทรทัศน์ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการรับรู้ของประชาชน เกี่ยวกับข้อมูลด้านการอนุรักษ์พลังงาน และข่าวสารสถานการณ์พลังงาน ที่ได้รับจากสื่อโทรทัศน์
2. เพื่อศึกษาความตระหนักของประชาชนในเรื่องการอนุรักษ์พลังงาน เมื่อได้รับชมข้อมูลข่าวสารด้านการอนุรักษ์พลังงานจากสื่อโทรทัศน์
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และความถี่ในการรับชมข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงานจากสื่อโทรทัศน์ ต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชน
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และความถี่ในการรับชมข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงานจากสื่อโทรทัศน์ของประชาชน ต่อความตระหนักในการอนุรักษ์พลังงาน
5. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ และความตระหนัก ของประชาชนในการรับชมข้อมูลข่าวสารด้านการอนุรักษ์พลังงานจากสื่อโทรทัศน์

ความสำคัญของการวิจัย

ผลของงานวิจัยในครั้งนี้สามารถนำไปเป็นข้อมูลพื้นฐาน สำหรับองค์กรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์พลังงาน ได้ทราบถึงการรับรู้และความตระหนักและความคิดเห็นของประชาชน ภายหลังจากการรับชมข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงานจากสื่อโทรทัศน์ เพื่อนำไปพัฒนาในการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงานผ่านสื่อโทรทัศน์ให้มีประสิทธิภาพ และบรรลุตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษานี้มีขอบเขตของเนื้อหา ดังนี้

1. ข้อมูลข่าวสารด้านการอนุรักษ์พลังงานจากสื่อโทรทัศน์
2. การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงาน ของประชาชนจากการรับชมสื่อโทรทัศน์
3. ความตระหนักเกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงาน ของประชาชนจากการรับชมสื่อโทรทัศน์

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้เป็นประชาชนในเขตเทศบาลนครพิษณุโลก มีจำนวน 30,880 ครัวเรือน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นสมาชิกในครอบครัวประชาชนในเขตเทศบาลนครพิษณุโลก ที่มีอายุ 12 ปีขึ้นไป ครัวเรือนละ 1 คน โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามวิธีของทาโร ยามานะ (Taro Yamane, 1973 : 125 อ้างอิงจาก ยุทธ ไกยวรรณ, 2545. หน้า 107-108) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 395 ครัวเรือน

ขอบเขตของตัวแปร

ตัวแปรต้น ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และความถี่ในการรับชมข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงานจากสื่อโทรทัศน์

ตัวแปรตาม ได้แก่ การรับรู้และความตระหนักของประชาชนในเขตเทศบาลนครพิษณุโลก เมื่อได้รับชมข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงานจากสื่อโทรทัศน์

สมมุติฐานของการวิจัย

1. เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และความถี่ในการรับชมข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงานจากสื่อโทรทัศน์ มีความสัมพันธ์กับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงานจากสื่อโทรทัศน์ ของประชาชน
2. เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และความถี่ในการรับชมข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงานจากสื่อโทรทัศน์ของประชาชน มีความสัมพันธ์กับความตระหนักในการอนุรักษ์พลังงานของประชาชน
3. การรับรู้ มีความสัมพันธ์ความตระหนัก ของประชาชน ในการรับชมข้อมูลข่าวสารด้านการอนุรักษ์พลังงานจากสื่อโทรทัศน์

นิยามศัพท์เฉพาะ

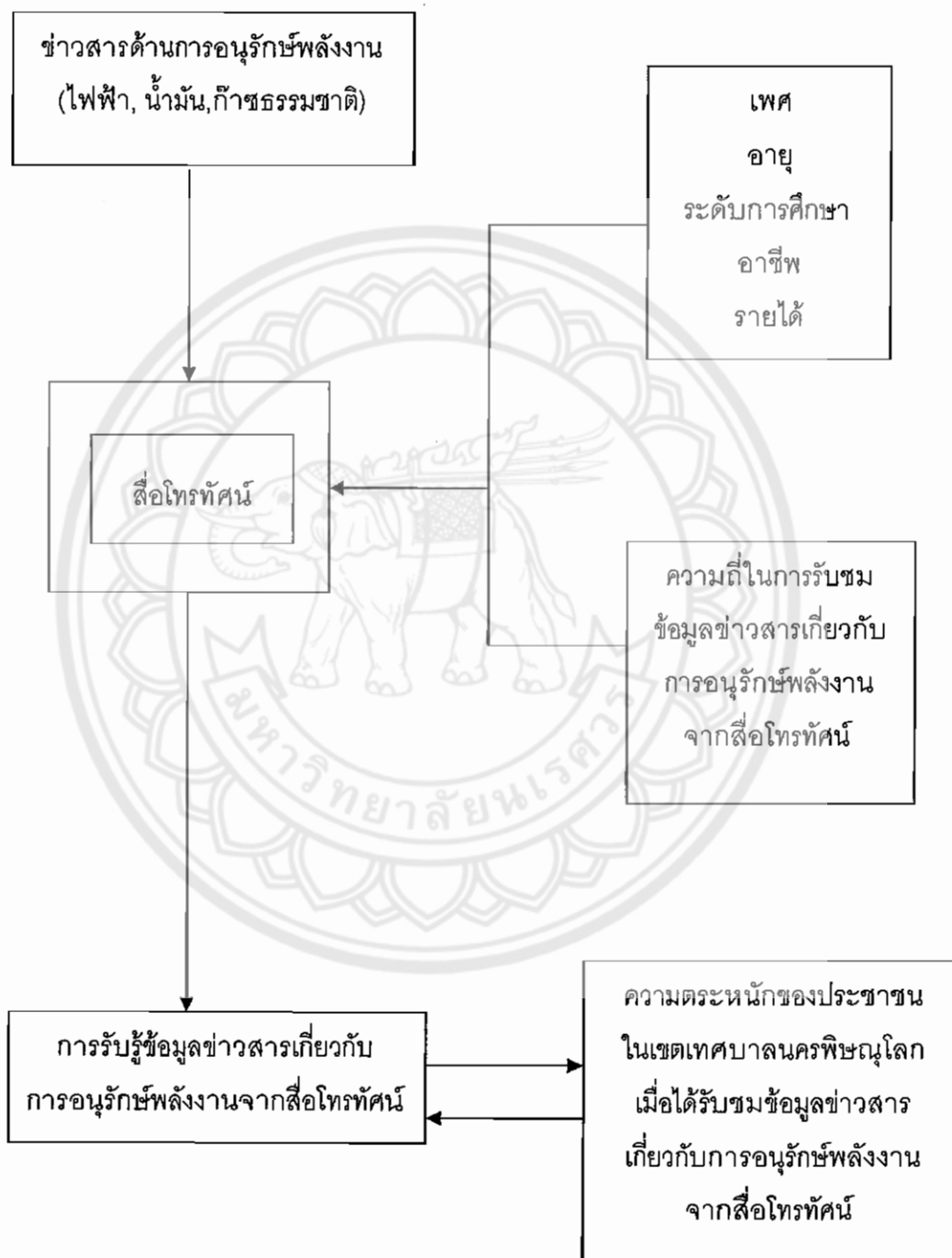
สื่อโทรทัศน์ หมายถึง โทรทัศน์ที่เป็นสื่อมวลชนประเภทหนึ่ง หมายความว่ารายการต่างๆ ที่ออกอากาศผ่านโทรทัศน์ ช่องปกติ ได้แก่ ช่อง 3, 5, 7, 9, 11, และ itv ช่องเคเบิลทีวี UBC และเคเบิลทีวีท้องถิ่น ได้แก่ TTTV, MSS.

พลังงาน หมายถึง พลังงานไฟฟ้า พลังงานน้ำมัน และก๊าซธรรมชาติ

ข้อมูลข่าวสารด้านการอนุรักษ์พลังงาน หมายถึง เรื่องราว ความรู้ ข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับสถานการณ์พลังงาน เช่น ความต้องการพลังงาน แหล่งพลังงาน การใช้พลังงาน วิธีการประหยัดพลังงาน นโยบายในการจัดการทรัพยากรพลังงานไฟฟ้าและน้ำมันของภาครัฐ ที่เผยแพร่ผ่านสื่อโทรทัศน์

การรับรู้ข้อมูลข่าวสารการอนุรักษ์พลังงานจากสื่อโทรทัศน์ หมายถึง ความสามารถในการจำได้ มีความเข้าใจ ต่อข้อมูลข่าวสารการอนุรักษ์พลังงานจากสื่อโทรทัศน์ แล้วก่อให้เกิดการตอบสนองต่อข่าวสารที่ได้รับ

ความตระหนักในการอนุรักษ์พลังงาน หมายถึง การรับรู้ การสำนึก มองเห็นถึงประโยชน์ และความสำคัญของการอนุรักษ์พลังงาน แล้วเกิดพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า พลังงานน้ำมันและก๊าซธรรมชาติ

ภาพ 1 กรอบแนวคิด